

Instrumenthåndtering

- Rengøring, desinfektion og sterilisation

Husk værnemidler!

MASKINEL

MANUEL

1 Forbehandling

Forbehandling udføres inden den egentlige rengøring:

- "Åbn" instrumenterne.
- Læg instrumenterne i kar med en dertil egnet sæbeopløsning.
- Sørg for at alle dele er under sæbevandsniveau.
- Sørg for at iblødsætningstiden begrænses, så instrumenterne ikke tager skade.
- Ved instrumenter med hulrum anbefales ultralydsrensere.
- Afslut med at skylle instrumenterne grundigt med vand før efterfølgende rengøring.

2 Rengøring

Maskinel rengøring/desinfektion foregår i instrumentopvaskemaskine.

Det er vigtigt at placere flegangsudstyret korrekt i maskinen:

- Udstyret placeres åbent, og udstyr der kan adskilles, skal adskilles til mindste enhed.
- Udstyret placeres i kurve, stativer og bokse (sørg for at de ikke dækker over hinanden).
- Alle små dele lægges i lukket trådkurv.
- Hule instrumenter placeres på dyser, der passer i diameter.
- Slanger placeres så knæk undgås.

Instrumentopvaskemaskinen – for korrekt vaskeproces kræves:

- Forskyl af instrumenter med koldt vand (<40°C)
- Vaskeprogram med temperaturer mellem 55 og 60°C
- Vasketid afhængig af anvendt rengøringsmiddel
- Mindst et mellemskyl
- Afsluttes med termisk desinfektion ved 93°C og tørring
- Hulrum kan tørres ved at bruge steril komprimeret luft.

Manuel rengøring af instrumenter foregår ved at nedsænke instrumenterne i et kar med ca. 40°C varmt vand med et dertil egnet rengøringsmiddel.

- Det er vigtigt, at alle instrumenters flader bearbejdes mekanisk.
- Derfor skal instrumenterne åbnes og skilles ad.
- Det anbefales at bruge en blød børste (fx en tandbørste).
- Rengøringsmidlerne skal være egnet til behandlingen af kirurgiske instrumenter.
- Producentens instruktioner ang. koncentration og reaktionstid skal overholdes.
- Hulrum og fordybninger skal rengøres grundigt. Hvis nødvendig kan højtryk benyttes.
- Skyl instrumenterne under rindende vand.
- Instrumenterne inspiceres for urenheder.
- Instrumenterne tørres omhyggeligt med en frugfri klud.

Manuel (kemisk) henstandsdesinfektion foregår ved at nedsænke de rengjorte instrumenter i et kar med egnet desinfektionsmiddel:

- Anvend et dybt kar med låg og lille overflade for at mindske fordampningen
- Instrumenterne skal være helt dækket, foldet ud eller adskilt, og der må ikke være luftlommer.
- Instrumenterne bør ligge i en trådkurv i karret.
- Efter endt desinfektion afskylles instrumenterne med koldt rindende ledningsvand.
- Aftørring i frugfrit klæde/papir.
- Hulrum kan tørres ved at bruge steril komprimeret luft.

Følg altid anvisningen fra leverandøren af såvel instrumenter som desinfektionsmiddel.

3 Desinfektion

4 Emballering

Emballering skal foretages inden sterilisation. Emballagen skal tillade, at vanddampen/den varme luft kan trænge igennem under sterilisationen, og skal efterfølgende beskytte indholdet mod at blive usterilt under håndtering og opbevaring.

Emballage til Dampautoklaving:

- Plastlaminatposer (fx autoklaveposer)
- Non-woven/autoklavepapir

Emballage til Tørsterilisation:

- Folieposer
- Æsker i aluminium eller rustfrit stål

Emballagen lukkes ved svejsning eller med tape afhængig af, hvilken emballage, der er anvendt. Emballagen skal datomærkes. Dette kan gøres ved hjælp af en labelprinter, som markerer sterilisationsdato, udløbsdato og operatør.

5 Sterilisation

Sterilisation kan ske ved enten dampautoklaving eller tørsterilisering.

Sterilisationstider og –temperaturer for dampautoklaving:

- 121°C i mindst 15 minutter
- 134°C i mindst 3 minutter

Sterilisationstider og –temperaturer for tørsterilisation:

- 160 °C i 2 timer
- 170 °C i 1 time
- 180 °C i ½ time

Vær opmærksom på, at sterilisation af stålinstrumenter ikke bør ske ved højere temperatur end 160 °C, da der hurtigt sker en ændring af hærdeningen, som ødelægger instrumenterne.

Opbevaring af steriliserede instrumenter skal ske på følgende måde:

- I en passende pakning med dato (se under emballering)
- I lukkede og rengøringsvenlige skabe eller skuffer
- Med låger uden glas for at undgå direkte sollys
- I et tørt, rent og støvfrit miljø

Brochuren "Instrumenthåndtering" kan bestilles på www.abena.dk eller mail salgsygepleje@abena.dk. Produkter kan bestilles på www.abenaonline.dk